

ŽELEZARNA JESENICE informator

Jesenice, 21. maja 1992

Štev. 20/II

FIPROM v prvem tromesečju

Celotno poslovanje FIPROMA zrcali v poslabšanju gospodarskega položaja Slovenije, v popolnem izpadu trga v ostanku nekdanje Jugoslavije in v zaostritvi prodaje metalurških izdelkov na tuje tržišče, kjer so še vedno prisotni močni znaki recesije.

Pri pripravi gospodarskega načrta so bila izhodišča narejena na podlagi vizije ali boljše obeta, da bo v letu 1992 prišlo do prehoda v normalno tržno in odprto gospodarstvo. Ukrep omejevanja denarnih izplačil bank je povzročil padec povpraševanja na domačem trgu, na drugi strani pa prisilil podjetje, da proizvodne presežke usmeri v izvoz. V treh mesecih je tako delež izvoza v celotni prodaji porasel z 10 na 23,5%.

Eksterna realizacija 851,7 mio SLT ni zadoščala za pokritje vseh materialnih in poslovnih stroškov, tako da je po konsolidirani bilanci glede na realizacijo ustvarjena 2,8% izguba. Za primerjavo: Železarna ima 11,3% izgube. Kljub temu, da izguba ni zaskrbljujoča, pa se v boju za doseganje ciljev ne more mimo podatka, da so zaloge v proizvodnji vedno večje in da je koeficient obračanja zalog polizdelkov in izdelkov vedno slabši. To pomeni, da je vedno več dragih denarnih sredstev vezanih na financiranje

povečanih zalog. Rezultat, dosežen v prvem tromesečju, je potrebno ocenjevati z več vidikov, predvsem pa kritično.

Pri spremljanju likvidnosti so ugotovljeni previsoki odlivi za storitve v okviru Železarne zaradi enačenja stroškov in izdatkov pri storitvenih dejavnostih. Pri takšni predstavitvi podatkov je težko ločiti plačilno sposobnost proizvodnih in storitvenih profitnih centrov, na drugi strani pa Železarna posluje le z enim žiro računom. Zaradi tega interna prodaja v okviru družbe ali Železarne predstavlja nevarnost neopravičenega prelivanja denarja (čeprav le administrativno) v enote ali profitne centre, ki niso orientirani na trg.

Naslednje breme za tržno usmerjene profitne centre so kompenzacije in zapadle terjatve. Težišče problema je v družbah ACRONI Metalurgija in FIPROM, saj ustvarita nad 93% celotnega priliva Železarne. Skupaj s holdingško komercialno in financami morajo zagotoviti gotovinski priliv za plače, energijo in prispevke.

Terjatve pri domačih kupcih so se približale vrednosti 1,1 mia SLT, kar predstavlja mesečno eksterno realizacijo Železarne. Ta podatek resno opozarja, da Železarne ne bo mogoče reševati s prodajo na slovenskem trgu.

Osvajanje tujih trgov je povezano s kakovostjo izdelkov in odvisno od odzivnega časa in cene. Posredno vplivajo na naročila tudi recesija v zahodnih

državah, velika konkurenca iz azijskih in vzhodno evropskih držav ter plačilna nesposobnost nekdanjih socialističnih držav. Povprečna prodajna cena na tujem trgu je padla za 7%, cene nekaterih surovin so se dvignile, vezani posli pa zmanjšujejo fleksibilnost pri nabavi in razpolaganju z devizami. Ustvarjena devizna sredstva se namenja jo izključno za nakup najnujnejših surovin in rezervnih delov.

Slaba plačilna sposobnost domačih kupcev in počasen dvig izvoza ne napovedujeta boljših poslovnih rezultatov že v drugem tromesečju.

Proizvodni rezultati

V gospodarskem načrtu je bilo predvideno, da bo v prvem tromesečju skupna proizvodnja FIPROM 45.860 ton, končna pa 21.320 ton. Načrt skupne proizvodnje je bil uresničen 93,8%, končne pa 60,4%. Vzroki za nedoseganje načrtovane proizvodnje so slaba plačilna sposobnost domačih kupcev, problematična oskrba z nekaterimi surovinami (jekleni odpadek), občasne redukcije električne energije in zemeljskega plina ter izpad jugoslovanskega trga.

Poslovni rezultati

Načrtovana realizacija za prvo tromesečje v višini 927 mio SLT je bila uresničena 91,8%. Če upoštevamo letošnje inflacijo, je rezultat bistveno slabši. Načrtovano

prodajo osnovne dejavnosti so uresničili v Elektrodah in Žebljarni, blizu načrtovane je bila tudi Žičarna.

Delež poslovnih odhodkov v realizaciji je po gospodarskem načrtu 90,9%, dejansko dosežen pa 102,8%. Materialni stroški, ki naj bi po načrtu predstavljali 72,8% realizacije, so porasli za tretjino in so znašali 960 mio SLT. K zvišanju so največ prispevale podražitve elektrike in plina, stroški distribucije energetskega medijev, večje zaloge v Jeklovniku in Valjarni, žice in storitve v Gredicah in Žičarni. Drugi poslovni stroški so v primerjavi z načrtom višji za 19,5% in so znašali za amortizacijo 93,5 mio SLT, za osebne bruto plače pa 85,2 mio SLT (predvideno 74,5 mio).

Delovna mesta

Na podlagi nalog, ki so nujno potrebne za realizacijo načrtovanega obsega letne proizvodnje, je bilo v družbi oblikovanih 1026 delovnih mest. V prvem četrtletju je bilo dejansko število zaposlenih za 2,9% večje od normativna, predvsem zaradi kasnejšega ugotavljanja trajnih presežkov, ki so se pritožili, zaradi bolovanja, pa tudi zaradi iskanja ustrezne zaposlitve za invalide. Problematiko zaposlovanja rešuje vodstvo skupaj s strokovnimi službami Železarne z ustanavljanjem novih profitnih centrov. Zametka novega profitnega centra sta razvojni varilni laboratorij in oddelek za pripravo ognjestalnih mas, ki je priključen elektroodnemu centru.

Naloga vseh zaposlenih v družbi FIPROM je obdržati sedanji nivo prodaje na slovenskem trgu ter povečati izvoz na polovico celotne prodaje. Dober odziv kupcev ob predstavitvi izdelkov Železarne na letošnjih evropskih sejnih navdaja sodelavce FIPROM z optimizmom.

Profitni center SIKO

1. aprila 1992 je v okviru Železarne Jesenice - FIPROM pričel s svojo dejavnostjo profitni center SIKO, ki se je preoblikoval iz bivšega varilnotehničnega laboratorija, ustanovljenega v letu 1987.

V skladu s poslovnim načrtom SIKO izvaja naslednje dejavnosti:

- izdelava tehnologij varjenja, ki obsega postopke zvarjenja, navarjanja oz. platiranja, reparature in know-how;
- kontrola in nadzor varjenja;
- svetovanje s področja varivosti jekel;
- razvojno-raziskovalno delo s področja varilne tehnologije oz. dodatnih materialov (samostojne naloge ali pa skupaj z domačimi in tujimi institucijami);
- izvajanje specialnih reparaturnih ter ostalih varilnih del za interne in zunanje naročnike;
- izdelava specialnih dodatnih materialov za varjenje;
- tehnični marketing za področja varivosti jekel, dodatnih materialov za varjenje, reklamacije, atestacije varilcev in dodatnih materialov;
- vzgojno in izobraževalno delo;
- sodelovanje pri izvajanju vhodne, medfazne ter končne kontrole vseh dodatnih materialov Železarne Jesenice;
- izdelava preizkusnih vzorcev dodatnih materialov za profitni center Elektrode;
- servisna služba.

Večinoma so se te dejavnosti opravljale že v obdobju delovanja varilno-tehničnega laboratorija, vendar je bila razlika predvsem v razmerju opravljenih storitev za zunanje in interne naročnike. V profitnem centru SIKO želijo povečati in razširiti svojo dejavnost predvsem zunaj Železarne, saj imajo kot majhen kolektiv z dokaj solidno varilsko opremo ter

znanjem in izkušnjami precejšnje možnosti za sprotne prilaganje trenutnim potrebam podjetij in posameznikov.

V fazi priprave in preizkušanja prvih vzorcev sta tudi dva izvozna projekta. Za uspešno izvedbo obeh bodo potrebne določene naložbe in še večje povezovanje s tujimi partnerji. Trenutno so napore profitnega centra usmerjeni proti tem ciljem in jih uresničujejo v okviru danih možnosti.

Želja delavcev tega profitnega centra je, da bi v poskusnem šestmesečnem obdobju poslovali čim bolje in da bi ob čim manjših stroških kar najboljše izkoristili svoje umske in delovne zmožnosti.

Prodali prikolic

Zaradi visokih stroškov upravljanja počitniških prikolic (za 16 prikolic so bili stroški zimovanja 3.100 DEM, stroški najema zemljišča pa bi bili 19.200 DEM) ter zaradi stroškov vzdrževanja in postavitve (ob najvišji najemnini in 100-odstotni izkoriščenosti te stroške lahko pokrijejo le 18%), so se v družbi HRAST s soglasjem vodstva Železarne odločili za odprodajo prikolic. Pred tem so objavili razpis za letovanje v teh prikolicah; nanj so se prijavili trije interesi.

Na licitaciji 17. maja letos so tako 11 prikolic (5 v Stoži, 3 v Lanterni in 2 v Finidi) v sedanji skupni vrednosti 317.000 SLT prodali za 630.000 SLT. Če od tega odštejemo 30% davka in stroške licitacije, je čisti dobiček 124.000 SLT.

Za potrebe zaposlenih v Železarni je še 5 novejših prikolic v Finidi in Lanterni. Glede na stroške, ki bi jih s prikolicami še imeli in zelo majhen interes za takšno letovanje ter slabe možnosti prodaje zaradi velike ponudbe, je bila odločitev pravilna, prodaja pa uspešna.

Interne informacije Informator izdaja Železarna Jesenice. Ureja jih Lili Jana Kos. Tel. štev. uredništva je 22-71.